

Innst. 156 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:1 S (2015–2016)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Karin Andersen om et nytt system for bosetting av flyktninger

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om ny ordning for bosetting av flyktninger etter mønster fra den danske modellen, slik det ble foreslått i høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 11. mars 2011.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at en ny ordning for bosetting av flyktninger forutsetter statlig fullfinansiering.
3. Stortinget ber regjeringen etablere en ordning der den enkelte som har fått lovlig opphold, selv kan skaffe bosted, uten at retten til introduksjonsprogram med det faller bort. Det forutsettes at pengene følger hver enkelt, slik at den kommunen som den enkelte velger å bosette seg i, får introduksjonsstøtte etter regulære satser.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke bevilgningene til Husbanken slik at kommunene får det nødvendige rom til økning i antallet rimelige utleieboliger.»

Forslagsstillerne viser til at et økende antall flyktninger og asylsøkere kommer til Norge, og at behovet for en ny bosettingsordning som fungerer bedre, raskere og fremmer integrering, er svært viktig.

Forslagsstillerne mener dagens ordning for bosetting av flyktninger ikke er egnet for å nå målet om rask bosetting, og foreslår derfor en ny ordning for bosetting i kommunene.

Forslagsstillerne mener adgang til egenbosetting og statlige pålegg til fylkene om å ta imot et konkret antall personer er gode tiltak for å sikre raskere bosetting.

Forslagsstillerne understreker at retten til introduksjonsprogram, og rett til tjenester etter sosialtjenesteloven og etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, for den enkelte må være lik uavhengig av om bosettingen skjer som følge av enighet mellom kommunene eller som følge av tilvisning fra Fylkesmannen.

Forslagsstillerne peker også på andre endringer som bør vurderes gjennomført.

Det vises for øvrig til dokumentet for nærmere beskrivelse av forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen sendte i brev av 12. oktober 2015 representantforslaget til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ved statsråd Solveig Horne for vurdering. Statsrådens uttalelse følger av vedlagte brev av 26. oktober 2015.

Komiteen avholdt 9. desember 2015 åpen høring i saken. Norsk Folkehjelp, NOAS og Fellesorganisasjonen (FO) deltok på høringen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Stine Renate Håheim, Stein Erik Lauvås, Helga Pedersen og Eirin Sund, fra Høyre,

Bjørn Erik Hollevik, Frank J. Jenssen, Mudassar Kapur og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Mazyar Keshvari og lederen Helge André Njåstad, fra Kristelig Folkeparti, Geir Sigbjørn Toskedal, fra Senterpartiet, Heidi Greni, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til at det i 2015 kom 31 145 asylsøkere til Norge, mot 11 480 i 2014. Økningen i antall asylsøkere skaper utfordringer for kommunene som har ansvar for bosetting og integrering i lokalsamfunnet.

Komiteen viser til at Norge er avhengig av at kommunene, som allerede bosetter flere enn noen gang, bosetter enda flere i 2016 og 2017. Komiteen mener det derfor er nødvendig å vurdere nye økonomiske insentiver for å stimulere til økt bosetting.

Komiteen mener det er viktig at alle kommuner bidrar i bosettingsarbeidet, og at det er behov for å gjennomgå fordelingsnøkkelen som gir grunnlag for anmodninger fra IMDi for å sikre en hensiktsmessig fordeling mellom landets kommuner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Stortingets behandling 12. januar 2016 av integreringsavtalen som er inngått mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. Avtalen ble av Stortinget vedtatt oversendt regjeringen for oppfølging. I avtalens kapittel 6 Bosetting, heter det følgende:

«For å sikre en god og effektiv bosetting av flyktninger og asylsøkere som har fått innvilget oppholdstillatelse, ber Stortinget regjeringen om å:

Å vurdere incentivordninger med sikte på at kommunene bidrar til å oppfylle langsiktige mål for bosetting og integrering. Den avtalebaserte norske modellen for bosetting skal opprettholdes, men fylkesmannen skal gis et spesielt ansvar for å følge opp og være pådriver overfor kommunene. I begynnelsen av 2016 skal det utarbeides en ny avtale mellom regjeringen om KS om bosetting. Denne avtalen må sørge for at man bosetter i tråd med behovet. Fordelingsnøkkelen som gir grunnlag for anmodninger fra IMDi må gjennomgås. I forbindelse med den varslede integreringsmeldingen skal regjeringen gjennomgå situasjonen for flyktninger med særskilte behov, for å sikre bosetting.

Vurdere de økonomiske insentivene for kommunene med sikte på mer systematisk bruk av selvbosetting innenfor de kommunale bosettingsvedtakene.

Vurdere å øke rammene til Husbanken, samt forenkle søknadsprosedyrene slik at det kommunene kan bygge flere boliger. Husbanken spiller en viktig rolle i å sikre bosetting av mennesker som har fått innvilget opphold i Norge.

Bruke det private utleiemarkedet aktivt for å sikre tilstrekkelig antall boliger, og gjennomføre forenklinger i regelverket for utleieboliger for å øke tilbudet av private leieboliger fra seriøse aktører.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er nødvendig med nye grep for å få bosatt flyktningene. Det er avgjørende å sikre rammer for mottak, saksbehandling, bosetting og integrering tilpasset det store antallet som kommer. Rask bosetting er avgjørende for god integrering. Det er kommunene som skal gjøre denne viktige jobben, og da må staten sette kommunene i stand til å løse denne oppgaven uten at det rammer de andre oppgavene som kommunene har.

Disse medlemmer mener også at det er helt avgjørende at kommunene sikres tilstrekkelig med ressurser for å løse oppgavene, og derfor er det behov for styrking av de økonomiske virkemidlene.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett for 2016 som styrket kommunesektorens frie inntekter med 3 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet har tatt til orde for en mer rettferdig ansvarsfordeling mellom kommunene når det gjelder bosetting.

Disse medlemmer mener avtalen mellom KS og regjeringen må slå fast nye og klare forpliktelser både fra regjeringen og kommunene, som sikrer at man bosetter i tråd med behovet.

Disse medlemmer viser også til Arbeiderpartiets budsjettforslag om å styrke integreringstilskuddet med 259 mill. kroner og vertskommunetilskuddet med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er særlig viktig at barn bosettes raskt. Derfor foreslo Arbeiderpartiet å styrke statsbudsjettet for 2016 på dette området med 200 mill. kroner. Disse medlemmer mener det er uheldig at regjeringen kuttet i budsjettet til bosetting av enslige mindreårige asylsøkere.

Disse medlemmer vil påpeke at boligmanngel er en stor utfordring for kommunen som skal bosette. Derfor foreslo Arbeiderpartiet å styrke Husbankens låneramme med 7 mrd. kroner, kommunale utleieboliger med 200 mill. kroner og rammen til bostøtte med 200 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til punkt 6.3 i Integreringsavtalen om Husbanken. Disse medlemmer forventer at regjeringen kommer tilbake i revidert nasjonalbudsjett med nødvendige forslag til bevilgninger.

Disse medlemmer mener at ventetiden på mottak må brukes best mulig. Integreringen må starte fra dag én. Tiden i asylmottak må derfor være en periode for aktivisering, ikke passivering.

Disse medlemmer er svært kritisk til at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2016 kuttet i norskopplæringen for asylsøkere på mottak. Disse

medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt forslag til statsbudsjett for 2016 reverserte regjeringens kutt til norskopplæring med 100 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at alle barn i mottak skal ha barnehageplass. Det er bra for barns språklige utvikling. Det gir også foreldrene mulighet til å lære seg norsk eller delta i andre aktiviteter. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet foreslo å styrke budsjettet med 75 mill. kroner slik at også 3-åringene skulle få et tilbud.

Disse medlemmer vil påpeke den formidable innsatsen som frivilligheten gjør for integrering. Derfor må vi støtte frivilligheten som et supplement og en merverdi til de offentlige tjenestene. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet økte støtten i sitt alternative statsbudsjett for 2016 med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener ordningen med frivillig bosetting skal videreføres. Dette inngår i integreringsavtalens pkt. 1 og er også et krav fra kommunene gjennom KS. Dette medlem er enig med forslagsstillerne i at kommunenes bosettings- og integreringsarbeid må fullfinansieres gjennom statlige finansieringsordninger. Senterpartiet har støttet en ordning med egenbosetting, men understreket at dette må skje innenfor rammene av det antall flyktninger kommunene har vedtatt å ta imot og at kommunen skal kunne godkjenne boligen.

Dette medlem støtter forslagsstillerens pkt. 4 om økte bevilgninger til Husbanken slik at kommunene får nødvendig rom til økning i antallet rimelige utleieboliger. Husbankens ordninger må gi rom for finansiering av oppgradering av eksisterende boligmasse og til ombygging av bygg som i dag ikke brukes til boligformål.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til det akutte behovet for å tenke nytt om bosetting av flyktninger som får opphold. Norge har hatt samme bosettingsordning i mange år, uten at ordningen har løst behovet, selv ikke i tider da antallet asylsøkere var langt lavere enn nå. Tusenvis ble sittende svært lenge på mottak. Det er ødeleggende for rask og god integrering, og tid og penger sløses vekk.

Dette medlem viser til at dette var grunnen til at et forslag tilsvarende det som fremmes i dette representantforslaget om en ny bosettingsordning, ble sendt på høring av den rød-grønne regjeringen 11. mars 2011.

«Jo raskare ein flyktning får etablert seg i ein kommune, desto raskare kan vedkomande delta og bidra med sin kompetanse og sine ressursar i arbeidsliv og lokalsamfunn,» skriver statsråd Solveig Horne fra Fremskrittspartiet i budsjettforslaget fra Barne-

likestillings- og inkluderingsdepartementet, jf. Prop. 1 S (2015–2016), side 45. Dette medlem er helt enig i dette.

Dette medlem mener denne erkjennelsen må føre til at en er villig til å endre systemet. Dette medlem viser til at det nå er kommet svært mange asylsøkere og til at mange av dem vil ha behov for beskyttelse og vil få bli i Norge.

Dette medlem viser for øvrig til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett både for 2015 og for 2016, der det ble foreslått økte bevilgninger til hele mottaksapparatet. Dette var økninger i statens saksbehandling og ansvarsområder, slik som til Politiets Utlendingsenhet (PU), rettssikkerhet, barnefaglig kompetanse og saksbehandlerkapasitet. På kommunenes ansvarsområde var det forslag om både økt kommuneøkonomi med 6 mrd. kroner, 50 mill. kroner ekstra til tilskudd til vertskommuner for asylmottak for å sørge for god oppfølging fra kommunene på blant annet helsetjenester, barnehage og skole, 100 pst. refusjon for bosetting av mindreårige og 400 mill. kroner ekstra i kommuneramma for at kommunene settes i stand til å ta imot flyktningene på en god måte og kan prioritere integrering fra dag én. Videre understreker dette medlem at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett reverserer regjeringens forslag om kutt i norskopplæring og stønader til beboere.

Dette medlem viser for øvrig til forslag til økte akuttbevilgninger til kommunene i forbindelse med behandlingen av Prop. 152 S (2014-2015).

Dette medlem viser til at god integrering er svært viktig for både de menneskene dette berører og for samfunnet.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har vært enig i innstrammingsforslagene overfor dem som ikke har krav på beskyttelse, og viser til egne budsjettforslag med mer penger til retur av dem som ikke fyller kravene enn de andre partiene.

Derimot viser dette medlem til at Sosialistisk Venstreparti er svært kritisk og uenig i innstrammingsforslagene som rammer mennesker som fyller kravene til beskyttelse, og som flertallet gjennomfører for å avskrekke mennesker som er reelle flyktninger fra å søke asyl i Norge.

Dette medlem påpeker det åpenbare i at det ikke blir bedre integrering av at folk blir sittende passive på mottak i årevis med svært lange saksbehandlingstider. De foreslåtte innstrammingsregler for familiegjennforening, økte inntektskrav og lang tid med kun midlertidige tillatelser vil ikke føre til at flere blir integrert. Påstandene om at slike innstramminger har integrerende virkning er totalt udokumentert.

Dette medlem påpeker at utrygghet og at familier som er splittet ikke får finne sammen, påfø-

rer folk som fra før har hatt umenneskelige påkjenninger og tap, helt urimelig belastninger og svekker muligheten til å samle krefter om integrering. Trygghet for seg selv og barna og framtida gjør at det er enklere å samle seg om å starte på nytt og bruke kreftene på språkopplæring og tilpasning.

Mange av flyktningene har store ressurser som vi kan ha stor nytte av. Det er på tide å skifte fokus fra problemer til muligheter, fra passivitet til klare og raske metoder for bosetting og integrering.

Dette medlem viser for øvrig til Representantforslag 15 S (2015–2016) fra Karin Andersen og Torgeir Knag Fylkesnes om nødvendige regelendringer og tiltak for å sikre flere minoritetsspråklige formell utdanning og arbeid raskt, og Representantforslag 29 S (2015–2016) om å sikre integrering, til sammen over 50 forslag for å bedre integreringene, sikre trygghet og få flere i arbeid. Disse forslagene behandles parallelt med dette forslaget og må sees i sammenheng.

Dette medlem påpeker at rask saksbehandling, rask bosetting, mer språkopplæring og muligheter til å jobbe vil øke muligheten til at flere som får beskyttelse i Norge, blir bidragsyttere og selvstendige raskt.

Skal dette lykkes, kan vi ikke fortsette å gjøre dette arbeidet på en dyr, langsom og integreringshemmende måte. Når så mange må bo på mottak enda lenger i tiden som kommer, bruker vi opp svært store summer på å betale for mottaksplasser og opphold i årevis, penger som burde vært brukt på etablering og integrering i en kommune. En forlenger tiden staten må betale, fordi flyktningene ikke kommer i gang med språkopplæring, kvalifisering og med å bli en del av sine lokalsamfunn. Noe kan gjøres i mottaket, men det er en kunstig verden, og oppholdet der må bli så kort som mulig fordi en så raskt som mulig må lære å fungere normalt i samfunn og arbeidsliv her. Livet på mottak passiviserer og gir et fullstendig feil inntrykk av hva samfunnet her forventer av en. Denne voldsomme sløsing med penger og menneskelige ressurser må ta slutt. Norge har ikke råd til å bruke så mye penger på dyre og dårlige mottak, mens kommunene kunne gjort seg mye bedre bruk av pengene og integreringen kunne kommet i gang langt raskere.

Dette medlem viser til at kommunene nå bosetter mange, men ventetiden i mottak øker. Da må en tenke nytt og finne andre måter å løse oppgaven på.

Forslagsstillerne mener dagens ordning for bosetting av flyktninger ikke er egnet for å nå målet om rask bosetting, og foreslår derfor en ny ordning for bosetting i kommunene. Dette medlem viser til at forslaget er utredet og derfor kan settes raskt ut i livet.

Dette medlem påpeker at staten gir opphold i Norge og derfor også må sikre at de som får en slik tillatelse, kan bosettes. Det kan ikke gis kommunalt veto slik det er nå. En plass å bo og muligheten til å arbeide er frihet. Å bo passiv på mottak i år etter år er tvang.

Ansvar for å bosette må fordeles rettferdig på kommunene, og de som skal bosettes må også ha større frihet til å bosette seg selv, når de finner bolig, uten at de blir fratatt retten til å lære seg norsk.

Ved en ny bosettingsordning mener dette medlem at staten må ta kostnadene, og kommunene må ta hver sin del av det antallet som skal bosettes, slik det er i Danmark og slik det foreslås i høringsbrevet fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av 31. januar 2013.

Dette medlem viser til at flertallet har inngått en avtale om å be regjeringen vurdere insentivordninger med sikte på at kommunene bidrar til å oppfylle langsiktige mål om integrering og bosetting, basert på den gjeldende avtalebaserte modellen med frivillighet. Fylkesmannen tiltenkes en rolle som pådriver, og det vises til en avtale som skal inngås med KS i starten av 2016, som må sørge for at bosettingen er i tråd med behovet.

Dette medlem viser til at det er likhetspunkter mellom det Sosialistisk Venstreparti foreslår og det flertallet ber regjeringen vurdere, men at den ordningen flertallet foreslår er mer klar, ikke forplikter staten til full kostnadsdekning, og heller ikke sikrer bosetting når lovlig opphold er gitt, dersom kommuner skulle benytte sitt veto. Dette vil derfor ikke være tilstrekkelig og gi nok forutsigbarhet, verken for kommunene eller for dem som skal bosettes.

Dette medlem viser til at god integrering fordrer langsiktighet og kontinuitet i kommunenes arbeid med feltet. Det må bygges opp kompetanse, og integrering må anses som en vanlig løpende oppgave, ikke skippertak og dugnad.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om ny ordning for bosetting av flyktninger etter mønster fra den danske modellen, slik det ble foreslått i høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 11. mars 2011.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at en ny ordning for bosetting av flyktninger sikrer statlig full finansiering av utgiftene.
3. Stortinget ber regjeringen etablere en ordning der den enkelte som har fått lovlig opphold, selv kan skaffe bosted, uten at retten til introduksjonsprogram med det faller bort. Det forutsettes at de tilskudd kommunene får, følger hver enkelt, slik at den kommunen som den enkelte velger å bosette

seg i, får introduksjonsstøtte etter regulære satser.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke bevilgningene til Husbanken slik at det er tilstrekkelige låne- og tilskuddsrammer til den nødvendige økningen i antallet rimelige boliger.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke bevilgningene til Husbanken slik at det er tilstrekkelige låne- og tilskuddsrammer til den nødvendige økningen i antallet rimelige boliger.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om ny ordning for bosetting av flyktninger etter mønster fra den danske modellen, slik det ble foreslått i hørings-

brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 11. mars 2011.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at en ny ordning for bosetting av flyktninger sikrer statlig full finansiering av utgiftene.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen etablere en ordning der den enkelte som har fått lovlig opphold, selv kan skaffe bosted, uten at retten til introduksjonsprogram med det faller bort. Det forutsettes at de tilskudd kommunene får, følger hver enkelt, slik at den kommunen som den enkelte velger å bosette seg i, får introduksjonsstøtte etter regulære satser.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:1 S (2015–2016) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Karin Andersen om et nytt system for bosetting av flyktninger – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 4. februar 2016

Helge André Njåstad

leder

André N. Skjelstad

ordfører

Vedlegg**Brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet v/statsråden, til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 26. oktober 2015****Dokument 8:1 S (2015-2016) - Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Karin Andersen om et nytt system for bosetting av flyktninger**

Jeg viser til Kommunal- og forvaltningskomiteens brev av 12. oktober dette år med det vedlagte representantforslaget 1 S (2015-2016) fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Karin Andersen.

Forslaget går ut på å innføre et nytt system for bosetting av flyktninger etter modell fra Danmark. Forslaget innebærer at man går bort fra dagens frivillighetsmodell til lovpålagt bosetting i kommunene. Det tar utgangspunkt i den aktuelle flyktningssituasjonen og den økte tilstrømningen av flyktninger og asylsøkere.

Som det fremgår av representantforslaget, ble et lignende forslag sendt på høring av regjeringen Stoltenberg II i mars 2011. Forslaget ble ikke fulgt opp av regjeringen Stoltenberg II etter høringen.

Statsminister Erna Solberg holdt en helhetlig redegjørelse for Stortinget om dagens flyktningssituasjon og den økte tilstrømningen av flyktninger til Norge 13. oktober i år. Hun understreket at dagens situasjon er krevende, også når det gjelder de mange utfordringene kommunene står overfor som følge av den økte behovet for bosetting. Samtidig berømmet hun kommunene for innsatsen de nå gjør for å imøtekomme det økende behovet, en innsats som er basert på frivillighetsprinsippet. Så langt i år, per 20. oktober, har kommunene stilt 11 600 plasser til disposisjon for bosetting av flyktninger. Ved utgangen av september var det bosatt 7 003 flyktninger, dvs. 29 prosent flere enn på samme tid i 2014. Til sammenligning ble det i hele 2012 bosatt 5 742 flyktninger. Dette tilsier at vi i år vil få rekordhøy boset-

ting, og viser at det store flertallet kommuner tar ansvar og bidrar aktivt til å løse den nasjonale oppgaven som bosetting og integrering av flyktninger er. Ved utgangen av september var det 5 122 bosettingsklare flyktninger i mottak. Det er for mange, men vi har redusert antallet fra 5 443 ved utgangen av 2013.

Regjeringen har gitt kommunene bedre rammevilkår for bosettings- og integreringsarbeidet, blant annet gjennom en samlet økning i integreringstilskuddet på 300 mill. kroner siden 2014, og et ekstra tilskudd på 50 mill. kroner i tillegg til integreringstilskuddet fordelt på de kommuner som gjør en særskilt innsats i 2015. Integreringstilskuddet dekker nå om lag 90 prosent av kommunenes kartlagte utgifter til bosetting og integrering, og det har ikke vært tilsvarende god dekning siden 2009. Husbankens tilsagnsramme til utleieboliger er økt med 467 millioner kroner fra 2013. Satsingen på utleieboliger har økt fra om lag 1 000 utleieboliger per år i 2013 til 1700 i 2015.

Regjeringen følger situasjonen og utviklingen på flyktningområdet tett, jf. statsministerens redegjørelse. Også i den situasjonen vi har nå, har regjeringen vurdert at det er gjennom en frivillighetslinje vi kan skape best mulig rammebetingelser for kommunenes bosettings- og integreringsarbeid. Det er i kommunene arbeidet med integrering skjer. Det er kommunene som må gjøre jobben, og det er kommunene selv som best kan vurdere sin egen kapasitet til å ta imot flyktninger og gjennomføre norskopplæring og introduksjonsprogram i samsvar med regelverket. Etter min vurdering er et integreringsarbeid basert på frivillighet det som gir best resultater og fører til god integrering. Jeg har, og vil fortsatt ha, en tett kontakt med kommunesektoren om disse spørsmålene.

